

VÝROČNÍ ZPRÁVA GALERIE VĚŽ Z. S. FRÝDEK-MÍSTEK 2022

V letošní sezoně květen-listopad 2022 jsme díky podpoře Statutárního města Frýdek-Místek, Moravskoslezského kraje, Ministerstva kultury, Státního fondu kultury ČR, SmVaK Frýdek-Místek a Reprogynu.cz mohli uskutečnit kulturní program ve všech oborech umění, které představujeme široké laické a odborné veřejnosti: výtvarném, literárním a hudebním. Usilujeme o pestrost uměleckých žánrů a vítáme projekty s přesahy do jiných médií. Prezentujeme koncepčně připravené projekty realizované napříč celou sezonou a zároveň podporujeme realizace, které s věžním prostorem svébytně komunikují, pojímají ho „výzkumným“, experimentálním způsobem. Sezona 2022 přinesla několik překvapujících tvůrčích počínů, které posunuly vnímání tohoto výjimečného prostoru o nové možnosti.

VÝTVARNÉ PROJEKTY podpořili /

Státní fond kultury ČR, Moravskoslezský kraj a SmVaK Frýdek-Místek

1/ Pondělní dítě Tomáše Mitury – výstavní projekt se sociálním přesahem a zvukovou stopou. Realizován v první polovině sezony, měl velmi komorní charakter a počítal s pozornou účastí návštěvníka, s jeho časem a zastavením se, s poslechem audia, které v současné době získalo nečekaně aktuální rozměr. Tomáš Mitura svým projektem evokoval a probouzel paměť místa. Jednak jeho historickou ukotveností a také odkazem na vlastní dětství prožité právě zde v 90. letech minulého století, kdy bylo toto místo protkáno jakousi tajemnou a lákavou zanedbaností. To vše do značné míry, byť nepřímou, spoluvytvářelo životní hodnoty autora.

Proto při realizaci objektů využil mj. techniky papier-mâché, jehož základem jsou dokumenty a tiskoviny dávno zapomenuté, a přesto se nás týkající. Tomáš Mitura, výtvarník, performer, hudebník tak mohl návštěvníky navrátit k dějinné lince skrz svoji paměť, oči, srdce, kterými je neodmyslitelně srostlý s danou lokalitou.

2/ SKRZ Jana Adamuse a Ondřeje Bělíci – instalace site specific, která jako první v historii výtvarných projektů v Galerii Věž řešila věž jako celistvý prostor, a to prostor s venkovní a vnitřní světelnou instalací, projekcí a zvukovou stopou projekce.

Multimediální výstava interpretovala vertikální osu svatojánské věže až do jejího maxima, jelikož pomyslně docházelo k jejímu průniku skrz celou planetu. Směr vrtu definovalo protažení vertikály kostela jakožto geometrické normály k zemskému povrchu. Instalace pracovala s výtvarnými elementy kruhu, spirály a světla. Vnější světelná spirála vyznačovala těžební bod, směr vrtu a podobně jako maják na sebe upozorňovala návštěvníky na kilometry daleko. Vnitřní audiovizuální instalace vytvářela iluzi průniku skrz zemský povrch, jeho jádro. Vymezila okraj pomyslného tubusu, na jehož dně, v pískem vymezeném kruhu, probíhala videoprojekce zachycující (ve smyčce) „průlet“ směrem dolů, skrz věž, Zemi, moře, vesmír. Posláním této umělecké intervence byla proměna vnímání svatojánské věže ve všech jeho měřítkách: objekt – architektura – město – planeta.

Tato výstava zaznamenala nebyvalý zájem návštěvníků a uskutečnilo se na ní dosud nejvíce komentovaných prohlídek. Vyvolala živou veřejnou diskuzi o roli umění ve veřejném prostoru a také o hranicích volné tvorby a uměleckého řemesla. Výstava trvala mimořádně až do listopadu 2022.

Autoři obou výstav jsou mladými umělci, rodáky z našeho města, kteří studovali na AVU a UPRUM v Praze, a také na FAVU VUT v Brně. Sledujeme tím jednu z programových linií, která je zaměřena na mladé umělce se silnou osobní vazbou k místu.

LITERÁRNÍ POŘADY podpořili / Ministerstvo kultury a Statutární město Frýdek-Místek

1/ Literární projekt „Představujeme malá nakladatelství“

Představili jsme veřejnosti menší nakladatelství s nízkým nákladem vydávaných titulů, avšak s hlavním důrazem na kvalitu textu i výtvarného zpracování knihy. Přijeli redaktori i samotní autoři, kteří v autentických čteních představili knihy svého nakladatele. Pro tento projekt jsme oslovili dva zkušené moderátory – Libora Magdoně a Ivana Motýla, kteří provedli návštěvníky čtyřmi večery:

Nakladatelství Paper Jam Milana Hodka s básníkem a spisovatelem Michalem Wernischem (Ewald Murrer) - moderoval Ivan Motýl

Nakladatelství Weles s jeho zakladateli, básníky Bogdanem Trojakem a Vojtěchem Kučerou – moderoval Ivan Motýl

Nakladatelství Torst s historikem, spisovatelem a publicistou Pavlem Kosatíkem, který mimo jiné představil svou knihu Slovenské století – moderoval Libor Magdoň

Nakladatelství Perplex s redaktorem, básníkem a překladatelem Danem Jedličkou a s básnířkou, redaktorkou a literární kritičkou Olgou Stehlíkovou – moderoval Libor Magdoň.

Nakladatelství Vetus Via a Revue Box s Petrem Čichoněm

Výjimku ve formátu večera – vedeného obvykle zasvěceným moderátorem – předvedl charismatický básník, spisovatel, loutnista, redaktor a architekt v jedné osobě Petr Čichoň, který v literárně-hudební performanci (včetně autentické, osobní redaktorské historie) večer moderoval sám. Představil texty vydané nakladatelstvími i texty vlastní, zazněly ukázky např. z oceňované prózy Lanovka nad Landekem, autor také s doprovodem loutny deklamoval zhudebněné texty ze své poslední sbírky Borderline Frau.

2/ Další literární pořady

Ivan Acher a Pavel Novotný

Ivan Acher je v současné době především ceněným hudebním skladatelem, komponuje v operním a divadelním, scénickém žánru, je akustickým umělcem, spisovatelem a básníkem. Četl ze svých starších próz reflektujících dětství a mládí.

Pavel Novotný vede katedru germanistiky na Technické univerzitě v Liberci, překládá z němčiny především experimentální texty, je básníkem, spisovatelem, performerem, akustickým umělcem, vytváří specifické zvukové nástroje. Četl z knihy Dědek (Magnesia Litera 2021), která svým syrovým jazykem navázala na obdobné prožitky dětství I. Achera.

Marek Timko a Michal Jordán

V tomto netradičním literárním večeru věnovaném záznamům textů z konkrétního místa, jež tvořilo pojítko mezi oběma autory, jsme slyšeli: Marka Timka, vysokoškolského pedagoga, moderátora a básníka spolu s dosud neznámým autorem Michalem Jordánem. Oba autoři měli zcela odlišnou literární zkušenost, ve věži se setkali a četli poprvé.

Radovan Jursa, básník, autor esejí, úvah, glos a povídek, povoláním chirurg.

Autor se ve věži prezentoval již několikrát, letos představil zcela čerstvé, dosud nepublikované texty, básně i prózy. Večer pojal s experimentálním zaujetím: první část čtení byla doprovázena zvuky sansuly a verše zněly ze třetího patra. Autor využil stávající instalace Skrz – odhalené podlahy s průhledem do volného prostoru až pod zvony, odkud se zvuk měl šířit dolů. Ve druhé části se autor již „snesl“ do prvního podlaží k publiku a přednesl jak texty poetické, tak jejich prozaické variace.

HUDEBNÍ POŘADY podpořili / Statutární město Frýdek-Místek a Moravskoslezský kraj

1/ Jana Vondrů, Radim Hanousek – site specific hudební improvizace pro svatojánskou věž.

Jana Vondrů a Radim Hanousek se řadu let zaměřují na zvukové aspekty svých nástrojů – saxofonu či basklarinetu a hlasu. Kromě řady vlastních projektů (Jana Vondrů se profesionálně věnuje operě a soudobé hudbě, Radim Hanousek experimentálnímu jazzu a soudobé kompozici) spolupracují oba na projektech spojujících prvky improvizace, soudobé kompozice a zvukové instalace – jako tomu bylo v akusticky výjimečném prostoru věže. Poprvé v historii hudebních pořadů jsme byli účastni promyšlené hudební improvizace, která pojala věž jako hudební nástroj. Spolu s hudebníky mohli návštěvníci projít věží od druhého podlaží až ke krovu a stát se součástí „rozeznívání“ prostoru, experimentálního dialogu s mimořádným citem pro místo, intenzitu i míru „zásahu“.

2/ Dorota Barová Trio – Zpěvačka a violoncellistka Dorota Barová vydala druhé sólové album s názvem Dotyk. Ke spolupráci si tentokrát přizvala kytaristu Miroslava Chyšku a baskytaristu Miloše Klápště. Kolekci silných autorských písní a textů nazpívaných v polštině (autorské písně Barové doplňují zhudebněné texty Krzysztofa Kamila Baczyńskiego a Teresy Drozdy) si mohli návštěvníci intenzivně prožít během živého vystoupení Tria v prvním podlaží věže.

LITERÁRNĚ-HUDEBNÍ VEČER (S HUDEBNÍM AKCENTEM)

Pořad s hudebním publicistou a spisovatelem **Pavlem Klusákem**, který je znám zejména svými hudebními pořady na stanici Českého rozhlasu Vltava. Pavel Klusák četl a pouštěl ukázky vztahující se k jeho knize Uvnitř banánu, ale především zněly skladby napříč časem a žánry, které publicistu zásadně ovlivnily.

Neméně zajímavá pro publikum i našeho hosta byla hudební pozvánka do Frýdku-Místku, speciálně vytvořena pro Pavla Klusáka, kterou v úvodu večera interpretovali autoři skladby, členové uskupení FE – Petr Mecner a Igor Šelešovský.

Výstupy z realizovaných pořadů

Prezentace na webu a facebooku galerie / www.svatojanskavez.cz /

Prezentace na kulturních webech / Kultura FM, Visit FM, Artalk /

Fotodokumentace, videozáznamy, audiozáznamy / web galerie

Tiskoviny / plakáty, pozvánky, katalogové listy /

Reportáže z výstav / Český rozhlas Ostrava, Česká televize /

Článek Ivana Motýla o sezoně 2022 v Galerii Věž v internetovém kulturním deníku Ostravan.cz

Partneři Galerie Věž

Spolek Filip Neri / Tiskárna Kleinwächter holding. s.r.o. / Kultura FM / Visit FM

Kulturní revue a nakladatelství Protimlův / Antikvariát a klub Fiducia Ostrava

Galerie Věž z. s.

Spolek Galerie Věž z. s. / Dagmar Čaplyginová, Tomáš Rozehnal, Petr Mecner /

kurátoři – Tomáš Rozehnal, Dagmar Čaplyginová / grafika, sazba – Markéta Březinová /

fotografové – Eva Landsbergerová, Luděk Krulíkovský, Kateřina Kavková, Marek Malůšek /

webmaster, technické zajištění – Radim Houfek / technická spolupráce – Jakub Rozehnal /

korektury textů – Radmila Vaňková /